

Załącznik nr 1 do Strategii rozwoju Gminy Czechowice-Dziedzice 2020+

**Ocena realizacji
strategii rozwoju
Gminy Czechowice-Dziedzice
w latach 2001-2015**

Wydział Strategii i Rozwoju
Urząd Miejski w Czechowicach-Dziedzicach
maj 2015 r.

Spis treści

WPROWADZENIE.....	3
CEL OPRACOWANIA.....	3
METODYKA.....	3
REALIZACJA ZADAŃ PLANU OPERACYJNEGO NA LATA 2001-2007	4
REALIZACJA DZIAŁAŃ PLANU OPERACYJNEGO NA LATA 2008-2015	4
SFERA SPOŁECZNA	4
SFERA GOSPODARCZA	11
SFERA ŚRODOWISKOWA	13
SFERA KOMUNIKACYJNA	17
PODSUMOWANIE	19
CELE STRATEGICZNE GMINY W LATACH 2001-2015.....	20
PODSUMOWANIE I WNIOSKI	25

Wprowadzenie

Podstawowym dokumentem długookresowego planowania rozwoju Gminy Czechowice-Dziedzice jest Strategia Rozwoju Gminy Czechowice-Dziedzice opracowana w okresie październik 2000 - maj 2001 i przyjęta uchwałą Rady Miejskiej nr XLII/349/01 z dnia 23 października 2001 roku. Strategia została wypracowana w czasie zajęć warsztatowych z przedstawicielami różnych środowisk lokalnych tworzącymi tzw. Konwent Rozwoju Gminy. Horyzont planistyczny dokumentu to lata 2001-2015, przy czym plan operacyjny określający konkretne przedsięwzięcia do realizacji obejmuje okres do roku 2007. W dniu 1 lipca 2008 r. uchwałą Rady Miejskiej nr XXIII/186/08 został przyjęty plan operacyjny na lata 2008-2015.

Cel opracowania

Celem niniejszego opracowania jest dokonanie oceny poziomu realizacji strategii rozwoju Gminy. Ocena ta jest elementem prac diagnostycznych nad nową strategią rozwoju Gminy Czechowice-Dziedzice.

Niniejsza ocena wdrażania strategii rozwoju Gminy Czechowice-Dziedzice jest próbą kompleksowego podsumowania wdrażania strategii rozwoju Gminy przyjętej w 2001 r. zarówno na poziomie celów strategicznych, jak i działań. Realizacja planu operacyjnego w latach 2001-2007 została poddana ocenie w roku 2007 i przyjęta uchwałą Rady Miejskiej wraz z planem operacyjnym na lata 2008-2015. W związku z tym niniejsze opracowanie w obszarze działań operacyjnych skupia się bardziej szczegółowo na okresie 2008-2013.

Metodyka

Niniejsza ocena jest opracowaniem własnym. Zastosowano metodą porównawczą, analizującą relacje pomiędzy zakładanymi celami i działaniami Gminy a faktycznie wykonanymi zadaniami i - gdzie było to mierzalne - osiągniętymi rezultatami. Zebranie i analizę danych oraz nadanie ostatecznej formy opracowaniu wykonano w Wydziale Strategii, Rozwoju i Promocji Urzędu Miejskiego w Czechowicach-Dziedzicach przy współpracy z osobami pełniącymi funkcje zarządcze w najistotniejszych dla rozwoju Gminy obszarach tematycznych. Opracowanie było przedmiotem prac Zespołu ds. rozwoju Czechowic-Dziedzic, którym przewodniczył Burmistrz Czechowic-Dziedzic.

Realizacja zadań planu operacyjnego na lata 2001-2007

Szczegółowa ocena realizacji planu operacyjnego w latach 2001-2007 została wykonana w roku 2007 i stanowi załącznik nr 2 do Planu operacyjnego na lata 2008-2015 przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach w dniu 1 lipca 2008 r. W ocenie tej realizację zadań ujętych w planie operacyjnym na lata 2001-2007 określono wówczas w aspekcie ilościowym na poziomie 78% (wykonano lub rozpoczęto realizację 35 z 47 zakładanych zadań). Należy zauważyć, że wiele istotnych zadań, którym nadano wtedy status „nie wykonane”, weszło do planu operacyjnego na kolejny okres i zostało zrealizowanych (np. park na Osiedlu Północ, kryta pływalnia na terenie MOSiR) lub jest w trakcie wykonania (np. rekultywacja wysypiska śmieci, regulacja gospodarki wodno-ściekowej).

Realizacja działań planu operacyjnego na lata 2008-2015

W lipcu 2008 r. został przyjęty Plan Operacyjny, będący uszczegółowieniem strategii rozwoju Gminy na lata 2008-2015. Precyzuje on cele operacyjne i działania uznane za najistotniejsze do realizacji w tym przedziale czasowym. Poniżej zaprezentowano ich wykaz w podziale na cztery sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową i komunikacyjną. Na poziomie każdego celu operacyjnego wskazano poniżej działania zakładane do realizacji w okresie 2008-2015 i przedstawiono opisowo faktyczną ich realizację w rozpatrywanym okresie.

SFERA SPOŁECZNA

Cel operacyjny I. Rozwój budownictwa mieszkaniowego

Działania zakładane do realizacji w okresie 2008-2015:

- 1. Tworzenie warunków dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego**
- 2. Zabezpieczenie wymaganej ilości mieszkań socjalnych**

Realizacja

Ad 1. Tworzenie warunków dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego

Działania w zakresie tworzenia warunków dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego obejmowały opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z funkcjami mieszkaniowymi, pro-mieszkaniową gospodarkę gruntami, uzbrajanie terenów pod budownictwo w niezbędną infrastrukturę, współpracę ze spółdzielniami, deweloperami i zarządcami nieruchomości. W zakresie budownictwa komunalnego wykonano adaptację obiektu przy ul. Łukasiewicza w Czechowicach-Dziedzicach na lokale mieszkalne.

W roku 2008 wskaźnik pokrycia powierzchni gminy planami miejscowymi wynosił ok. 4,0%, natomiast obecnie jest to ok. 64,5%. Udział terenów o przeznaczeniu mieszkaniowym i mieszanym z funkcją mieszkaniową w ogólnej powierzchni gminy objętej obowiązującymi planami miejscowymi w roku 2008 kształtował się na poziomie ok. 2%, a w roku 2014 wynosi on ok. 13,5%. Szacunkowy udział terenów o przeznaczeniu mieszkaniowym i mieszanym z funkcją mieszkaniową w ogólnej powierzchni gminy wynosił w roku 2008 ok. 20%, obecnie jest to ok. 25%.

Na terenie gminy lokowały się i lokują nadal liczne wielorodzinne inwestycje developerskie oraz rozwija się budownictwo jednorodzinne, co przekłada się na zakładany wzrost liczby ludności. Liczba budynków mieszkalnych na terenie gminy w 2008 r. wynosiła 6342, a w 2013r. 6891, co oznacza wzrost o 549 budynków, tj. 8,66% stanu wyjściowego. Według danych statystycznych GUS w roku 2007 w Gminie zamieszkiwało 43 431 osób, natomiast na koniec 2013 roku liczba mieszkańców wynosi 44 779 osób. W rozpatrywanym okresie nastąpił przyrost liczby mieszkańców Gminy o 1 348 osób, tj. o 3,1% wartości wyjściowej.

Ad 2. Zabezpieczenie wymaganej ilości mieszkań socjalnych

W 2008 r. Gmina dokonała adaptacji budynku przy ul. Kochanowskiego na lokale socjalne. W trzykondygnacyjnym budynku z dwiema niezależnymi klatkami schodowymi, do których prowadzą podjazdy dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, uzyskano 33 lokale socjalne - 12 lokali jednoizbowych o powierzchni ok. 21 m², 15 pomieszczeń dwuizbowych po około 36 m² i 6 trzyizbowych po około 44 m².

Aktualnie szacuje się, że zapotrzebowanie na lokale socjalne zaspokojone jest na poziomie 35%. Trwają prace przygotowawcze nad kolejnym przedsięwzięciem inwestycyjnym, którego celem jest zmniejszenie deficytu lokali socjalnych.

Cel operacyjny II. Rozwój infrastruktury publicznej

Działania zakładane do realizacji w okresie 2008-2015:

- 1. Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności gminnych obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych**
- 2. Budowa obiektów sportowych i rekreacyjnych**
- 3. Budowa obiektu głównego Miejskiej Biblioteki Publicznej**
- 4. Budowa domu spokojnej starości**

Realizacja

Ad 1. Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności gminnych obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych

W rozpatrywanym okresie wykonano szereg działań inwestycyjnych i remontowych, których celem było poprawienie stanu obiektów użyteczności publicznej, w których wykonywana jest obsługa administracyjna mieszkańców oraz świadczone są wobec nich usługi kulturalne, edukacyjne i inne pozostające w gestii samorządu.

Wykonano termomodernizację, klimatyzację i windę dla osób niepełnosprawnych w budynku głównym Urzędu Miejskiego w Czechowicach-Dziedzicach oraz adaptację lokali przy Pl. Jana Pawła II na pomieszczenia biurowe urzędu. Przebudowano obiekt Miejskiego Domu Kultury w Czechowicach-Dziedzicach oraz adaptowano pomieszczenia świetlicy

wiejskiej w Ligocie Miliardowicach na cele kulturalne. Utworzono Żłobek Miejski w Czechowicach-Dziedzicach, adaptując na ten cel część pomieszczeń Ośrodka Dniennego Pobytu.

Miały miejsce liczne inwestycje termomodernizacyjne, sportowe oraz działania usprawniające komunikację w szkołach i przedszkolach. Ponadto trwa rozbudowa Zespołu Szkół w Zabrzegu (zakończenie planowane na grudzień 2014 r.)

Ad 2. Budowa obiektów sportowych i rekreacyjnych

Kontynuowano inwestycje w szkolne sale gimnastyczne oraz przyszkolne obiekty sportowe. W Czechowicach-Dziedzicach powstały sale przy Gimnazjum Publicznym Nr 2, Gimnazjum Publicznym Nr 3 i Szkole Podstawowej Nr 2, a sala gimnastyczna przy Gimnazjum Publicznym Nr 1 została zmodernizowana. Ponadto wybudowano boiska i inne terenowe urządzenia sportowe przy szkołach podstawowych nr 2, 3, 5 i 7. Dzięki wsparciu finansowemu Gminy powstał także kompleks sportowy przy Liceum Ogólnokształcącym im. M. Skłodowskiej – Curie w Czechowicach-Dziedzicach. Natomiast w Ligocie wybudowano sale przy szkołach podstawowych nr 2 i 3.

Jednocześnie zadbano o zagospodarowanie otwartej przestrzeni obiektami i urządzeniami sportowymi służącymi mieszkańcom do rekreacji i aktywnych form spędzania czasu. Oddano do użytku szereg obiektów na terenach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. Legionów w Czechowicach-Dziedzicach, wśród nich basen kryty Wodnik, treningowe boisko piłkarskie, boisko do siatkówki plażowej i korty tenisowe. W północnej części miasta powstał nowy park wyposażony w boiska, skatepark i inne urządzenia sportowe, natomiast skatepark w Parku Miejskim – „Lasku” został rozbudowany, a ciągi piesze zmodernizowane i przystosowane do uprawiania nordic walking. Powstały kompleksy rekreacyjno-sportowe w Bronowie i w Zabrzegu. Ponadto na terenie miasta i sołectw zlokalizowano kilka siłowni plenerowych.

Ad 3. Budowa obiektu głównego Miejskiej Biblioteki Publicznej

W 2008 r. opracowano projekt budowy budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Niepodległości w Czechowicach-Dziedzicach, jednakże z uwagi na relatywnie wysokie koszty inwestycji i brak zewnętrznego wsparcia finansowego, przedsięwzięcie nie zostało zrealizowane. W 2014 r. wykonano nowy projekt budynku MBP wraz z zagospodarowaniem terenu przy ul. Paderewskiego w Czechowicach-Dziedzicach.

ad 4. Budowa domu spokojnej starości

W 2010 r. ukończono budowę Domu Pomocy Społecznej „Złota Jesień”. Dom dysponuje 20 pokojami jedno- i dwuosobowymi dla 30 osób. Ponadto w Domu jest pokój dziennego pobytu, jadalnia, kaplica, kuchnia, pralnia, pomieszczenie do terapii zajęciowej i rehabilitacji.

Cel operacyjny III. Zwiększanie atrakcyjności miejsca zamieszkania

Działania zakładane do realizacji w okresie 2008-2015:

- 1. Rewitalizacja obszarów miejskich**
- 2. Likwidacja barier architektonicznych**
- 3. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej**

Realizacja

ad 1. Rewitalizacja obszarów miejskich

W 2009 r. opracowano i przyjęto Lokalny Program Rewitalizacji Czechowic-Dziedzic na lata 2007-2013. Celem programu było wielofunkcyjne wykorzystanie obszarów kryzysowych leżących na terenie miasta, w tym obszarów zdegradowanych. Opracowanie umożliwiło realizację i pozyskanie współfinansowania dla zadań zarówno samorządu Czechowic-Dziedzic, jak i innych podmiotów – powiatu bielskiego, firm oraz osób prywatnych. Wśród zrealizowanych przedsięwzięć znalazły się m.in. zagospodarowanie terenu przy Osiedlu Północ w Czechowicach-Dziedzicach – budowa parku miejskiego, rewitalizacja terenu zdegradowanego po KWK Silesia - budowa infrastruktury drogowej i teletechnicznej, budowa multicum „Stara Kablownia” w Czechowicach-Dziedzicach – rewitalizacja obiektów przemysłowych poprzez nadanie im funkcji kulturalno-rozrywkowych i handlowo-usługowych, remont konserwatorski zespołu pałacowo-parkowego „Pałac Kotulińskich” z adaptacją na funkcję hotelową oraz remont balkonów – wymiana azbestowych płyt balkonowych w budynku przy ul. Topolowej 10 w Czechowicach-Dziedzicach. Kompleksowo został też zrewitalizowany teren dawnej fabryki rowerów Apollo przy ul. Słowackiego, któremu przywrócono funkcje produkcyjne oraz nadano nowe - handlowe.

ad 2. Likwidacja barier architektonicznych

Rozwiązania ułatwiające przemieszczanie się osobom niepełnosprawnym uwzględniane były w trakcie projektowania i realizacji inwestycji, takich jak budowy i przebudowy obiektów gminnych. Ponadto wiele obiektów na terenie miasta i sołectw zostało wyposażonych w windy, co umożliwia osobom o ograniczonej sprawności korzystanie z usług administracyjnych, edukacyjnych i zdrowotnych. W 2011 r. dobudowano podjazd dla osób niepełnosprawnych w budynku Przedszkola Publicznego Nr 11 w Czechowicach-Dziedzicach.

ad 3. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej

Zrealizowano szereg działań kształtujących przestrzeń otwartą gminy. W Czechowicach-Dziedzicach utworzono nowy park oraz odnowiono istniejący park miejski i wyposażono go w dodatkowe urządzenia rekreacyjne. Charakterystycznymi elementami centrum miasta stały się urządzone obszary zieleni, w tym m. in. Plac Jana Pawła II i skwery z rabatami kwiatowymi. W ramach projektu „Dizajn na pograniczu. Re-kreacja miast na pograniczu polsko-czeskim” wykonano specyficzne elementy małej architektury – miejsca spotkań: ławkę w kształcie nawiązującym do granic gminy oraz panele do przestrzennego haftu krzyżkowego. Sołectwa Zabrzeg i Bronów wzbogaciły się o otwarte kompleksy rekreacyjne, pełniące funkcje miejsc spotkań mieszkańców i gości.

W ramach projektu „Jak cię widzą, tak cię piszą – Identyfikacja Wizualna Czechowic-Dziedzic w Euroregionie Beskidy” wypracowano zasady identyfikacji wizualnej Gminy i przyjęto je do stosowania uchwałą Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach. Jego głównymi elementami są charakterystyczne logo i hasło promocyjne „Miasto z zapalem”.

Cel operacyjny IV. Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców

Działania zakładane do realizacji w okresie 2008-2015:

- 1. Wzrost bezpieczeństwa publicznego**
- 2. Ochrona przeciwpowodziowa i przeciwpożarowa**
- 3. Zapewnienie pomocy społecznej mieszkańcom gminy**

Realizacja

Ad 1. Wzrost bezpieczeństwa publicznego

Dbłość o porządek i bezpieczeństwo publiczne uwidoczniły się poprzez realizację działań, takich jak lokalizacja w centrum miasta nowego obiektu komisariatu Policji (zakończenie budowy planowane w 2015 r.), zakup samochodów i innego sprzętu dla Policji i Straży Miejskiej, wzmocnienie monitoringu gminy przez Straż Miejską oraz liczne inwestycje w oświetlenie ulic, placów i innych przestrzeni publicznych. Od 2011 r. funkcjonuje bezpłatny system smsowego powiadamiania mieszkańców o potencjalnych zagrożeniach związanych m.in. z gwałtownymi zjawiskami pogodowymi.

Ad 2. Ochrona przeciwpowodziowa i przeciwpożarowa

W październiku 2011 r. opracowano aktualnie obowiązujący Plan Ochrony Przeciwpowodziowej Gminy Czechowice-Dziedzice, który określa procedury reagowania na sytuacje kryzysowe oraz koordynację działań z właściwymi służbami i instytucjami. W opracowaniu wykorzystano doświadczenia z 2010 roku, kiedy na skutek długotrwałych opadów i przerwania wałów rzek doszło na terenie gminy do powodzi oraz z 2009 roku, kiedy opady nawalne po raz pierwszy doprowadziły do licznych podtopień.

Gmina rozbudowała budynki ochotniczych straży pożarnych w Czechowicach-Dziedzicach i w Zabrzegu, zmodernizowała plac ćwiczeń przy strażnicy OSP w Ligocie, zakupiła garaże do magazynowania m.in. sprzętu OSP w Bronowie oraz wsparła finansowo budowę strażnicy Państwowej Straży Pożarnej, której posterunek rozpoczął działalność w 2014 r. Ponadto strażnice OSP na terenie gminy zostały wyposażone m.in. w pojazdy pożarnicze i sprzęt pływający.

Na terenie Czechowic-Dziedzic zrealizowano szereg przedsięwzięć mających usprawnić odprowadzanie wód opadowych, wśród nich m.in. kanał odprowadzający wody deszczowe z osiedli Renardowice i Barbara, kanalizację deszczową w ciągach wybranych ulic pozbawionych wcześniej sprawnego odwodnienia, odwodnienie składowiska odpadów na granicy z nieruchomościami przy ul. Łukowej oraz odwodnienie cmentarza komunalnego i kanalizację deszczową w jego nowej części. W ramach ochrony przed skutkami opadów nawalnych wykonano zabudowę przeciwpowodziową basenu krytego „Wodnik”.

Ad 3. Zapewnienie pomocy społecznej mieszkańcom gminy

Gmina w sposób ciągły realizuje swoje ustawowe działania z zakresu pomocy społecznej. Aktualnie dokumentem porządkującym te działania jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Czechowice-Dziedzice na lata 2014-2020. Od 2008 roku realizowany jest projekt „Pomagać aktywnie – promocja aktywnej integracji w gminie Czechowice-Dziedzice”, którego celem jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo mieszkańców gminy korzystających ze świadczeń

pomocy społecznej. W 2013 roku Gmina wdrożyła Program Rodzina 3+ skierowany do członków rodzin wielodzietnych. Z kolei założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Czechowicach-Dziedzicach na lata 2013-2016, jest skuteczne wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do prawidłowego spełniania swoich zadań. Ponadto realizowany jest program osłonowy „Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”, którego celem głównym jest ograniczenie niedożywienia w rodzinach o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji.

W zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych corocznie aktualizowany i realizowany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czechowice-Dziedzice.

Cel operacyjny V. Aktywizacja społeczeństwa

Działania zakładane do realizacji w okresie 2008-2015:

- 1. Rozwój aktywności ruchowej i profilaktyka zdrowotna**
- 2. Zapewnienie atrakcyjnej oferty kulturalnej dla mieszkańców**
- 3. Wzbogacanie oferty edukacyjnej**
- 4. Wspieranie inicjatyw lokalnych i integracji mieszkańców**

Realizacja

ad 1. Rozwój aktywności ruchowej i profilaktyka zdrowotna

W ramach tworzenia warunków dla rozwoju aktywności ruchowej przy szkołach i przedszkolach na terenie gminy powstały lub zostały zmodernizowane sale gimnastyczne, place zabaw, terenowe urządzenia sportowe. W obu parkach miejskich zlokalizowano lub zmodernizowano urządzenia umożliwiające rekreację ruchową (boiska, place zabaw, skateparki, siłownie, ścieżki do nordic walking). W powszechnie dostępne urządzenia do rekreacji ruchowej wyposażono także sołectwa Bronów i Zabrzeg. Infrastruktura i wyposażenie gminy w zakresie sportu i rekreacji wzbogaciły się w sposób pozwalający na wzrost oferty aktywności dotąd ograniczonych (pływanie, biegi masowe) lub niedostępnych (tenis).

Infrastruktura gminy jest wykorzystywana. Odbywają się liczne imprezy otwarte o charakterze sportowym i rekreacyjnym, organizowane zarówno przez instytucje gminy, jak i przez kluby sportowe, stowarzyszenia i osoby prywatne. Wśród najciekawszych z nich wymienić można Zapaleńców – Aktywny Dzień Dziecka, będący okazją do zabawy, ale i zdobycia wielu ciekawych umiejętności przez najmłodszych oraz do poznania oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej gminy. Rośnie liczba i znaczenie imprez biegowych. Pojawiły się nowe formuły, jak np. gry miejskie. W ostatnich latach zauważalne jest wyraźne ożywienie w uprawianiu rekreacyjnych form aktywności, takich jak np. jazda na rowerze, bieganie, nordic walking, nurkowanie i pływanie.

W zakresie profilaktyki zdrowotnej realizowany jest w sposób ciągły od 2003 r. w szkołach podstawowych i gimnazjach program profilaktyki wad postawy, którym objętych jest ponad 1200 uczniów. Przy Gimnazjum Publicznym nr 1 w Czechowicach-Dziedzicach działa Międzyszkolny Ośrodek Gimnastyki Korekcyjno-Kompensacyjnej, wyspecjalizowany w zajęciach gimnastyki korekcyjnej dla uczniów ze znacznymi odchyleniami w budowie ciała.

Istotnym działaniem ciągłym promującym aktywność ruchową wśród dzieci i młodzieży są Międzyszkolne i Międzygimnazjalne Igrzyska Sportowe.

ad 2. Zapewnienie atrakcyjnej oferty kulturalnej dla mieszkańców

Mieszkańcy gminy w okresie 2008-2014 mogli odczuć poszerzenie i wzrost jakości lokalnej oferty kulturalnej. Przebudowa Miejskiego Domu Kultury i uzupełnienie jego wyposażenia w sprzęt audiowizualny stworzyły lepsze warunki dla działalności tej instytucji, realizowanej nie tylko punktowo, ale także w innych obiektach i w przestrzeniach publicznych gminy (m.in. liczne koncerty na Placu Jana Pawła II). Miejska Biblioteka Publiczna, pomimo trudnych warunków lokalowych, realizowała szereg nowych przedsięwzięć, nie ograniczając dotychczasowych form aktywności. Czechowice-Dziedzice stały się miastem, w którym w kulturę zainwestowały podmioty prywatne organizując zarówno wydarzenia plenerowe, jak i imprezy klubowe. Powstało nowe kino, wzrosła oferta imprez rozrywkowych i muzycznych.

Wśród nowych wydarzeń, które weszły w ostatnich latach do kalendarza imprez kulturalnych warto zauważyć koncerty uznanych muzyków w ramach inaugurowanych w Czechowicach-Dziedzicach kolejnych edycji Bielskiej Zadymki Jazzowej. Bardzo dobrze rozwinęła się formuła koncertów charytatywnych, organizowanych zwykle przez lokalne stowarzyszenia.

Wzrosła ilość oraz podniosła się jakość wydarzeń i imprez kulturalnych w sołectwach. Można także zauważyć, że – m.in. dzięki nowym formułom (majówki sołeckie, Ligota Folk, Festiwal Ognisk Muzycznych) mają one coraz większy, ponadlokalny zasięg wśród odbiorców, co sprzyja integracji mieszkańców, jak i promocji „małych ojczyzn”.

ad 3. Wzbogacanie oferty edukacyjnej

W rozpatrywanym okresie ilość publicznych szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie gminy nie zmieniła się. Doszło natomiast do połączenia dwóch z czterech szkół średnich. W wybranych szkołach utworzono klasy sportowe lub usportowione. Uczniowie szkół gminnych korzystali z dodatkowych zajęć pozalekcyjnych m.in. w ramach projektów „Poznaję – Rozumiem - Odnoszę sukces”, „Dajmy im dobrą szkołę – indywidualizacja procesów nauczania” oraz w programie Interblok, którego celem było zwiększenie zainteresowania uczniów szkół gimnazjalnych kontynuacją nauki na kierunkach techniczno-przyrodniczych.

W 2009 r. oferta edukacyjna na terenie Gminy wzbogaciła się o niepubliczne Katolickie Gimnazjum. Powstało także niepubliczne liceum ogólnokształcące dla dorosłych oraz policealna szkoła zawodowa. Wśród podmiotów prywatnych pojawiły się i rozwinęły działalność szkoły językowe, centrum edukacji dla dzieci i dorosłych, a także ośrodek doskonalenia zawodowego. Miejska Biblioteka Publiczna w 2009r. rozszerzyła swoją ofertę o Akademię Pięknego Czasu, której celem jest m.in. propagowanie wiedzy, kultury i zdrowia oraz idei kształcenia przez całe życie oraz włączenie osób w starszym wieku do kształcenia ustawicznego.

ad 4. Wspieranie inicjatyw lokalnych i integracji mieszkańców

Gmina corocznie w sposób ciągły przygotowuje i realizuje programy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz z pozostałymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. W ten sposób organizacje pozarządowe mają możliwość pozyskania wsparcia finansowego na realizację swoich przedsięwzięć. Ponadto w rozpatrywanym okresie Gmina włączała się w szereg różnego rodzaju przedsięwzięć integrujących mieszkańców, udzielając wsparcia organizacyjnego, rzeczowego i finansowego.

Istotnym działaniem było i jest nadal promowanie prospołecznych postaw. Corocznie lokalni liderzy honorowani byli Nagrodą Promotio Urbis przyznawaną animatorom życia kulturalnego, naukowego, sportowego i społecznego. Swoich laureatów w latach 2010 i 2012 miała także Nagroda im. Józefa Machalicy, która stanowi formę uhonorowania szczególnych zasług i aktywności społecznej osób działających nieodpłatnie w sferach życia społecznego i publicznego na rzecz mieszkańców Czechowic-Dziedzic

W sferze integracji mieszkańców nacisk położono także na tworzenie w przestrzeni publicznej infrastruktury miejsc spotkań. Poza utworzeniem nowego parku miejskiego i podobnych przedsięwzięć w Bronowie i Zabrzegu, dokonano także remontu pomieszczeń świetlicy wiejskiej w Ligocie, a także jej wyposażenia i częściowej adaptacji na potrzeby działalności kulturalnej.

SFERA GOSPODARCZA

Cel operacyjny VI. Aktywizacja gospodarcza gminy

Działania zakładane do realizacji w okresie 2008-2015:

- 1. Rewitalizacja obszarów przemysłowych**
- 2. Kreacja oferty inwestycyjnej**
- 3. Integracja lokalnego środowiska gospodarczego**
- 4. Rozwój kadr lokalnej gospodarki**

Realizacja

Ad 1. Rewitalizacja obszarów przemysłowych

Dzięki aktywnym działaniom Gminy zostały zaktywizowane gospodarczo tereny dotąd przemysłowe, na których wygasła lub nie była już prowadzona działalność gospodarcza. Obszar po dawnej fabryce rowerów został włączony do specjalnej strefy ekonomicznej i w pewnej części zachował swój przemysłowy charakter, podczas gdy jego część ciężąca ku centrum miasta pełni obecnie funkcje handlowo-usługowe, podobnie jak multicentrum Stara Kablownia powstałe na terenach dawnej fabryki kabli. Ponadto Gmina w 2009 r. zaangażowała się organizacyjnie i finansowo (objęcie akcji) w utworzenie infrastruktury Śląskiego Centrum Naukowo-Technologicznego Przemysłu Lotniczego w Czechowicach-Dziedzicach, które powstało na terenach przemysłowych w północnej części miasta.

Ad 2. Kreacja oferty inwestycyjnej

Informacje o nieruchomościach mogących stać się lokalizacją dla nowych inwestycji były i są nadal w sposób ciągły gromadzone i przetwarzane oraz przekazywane potencjalnym inwestorom. Dotyczy to zarówno nieruchomości gminnych, jak i tych będących własnością innych podmiotów, o ile wyrażają na to zgodę. W rozpatrywanym okresie oferta inwestycyjna Gminy była eksponowana na jej stronie internetowej zarówno w postaci dedykowanej podstrony, jak i w artykułach-wiadomościach na stronie głównej.

Ad 3. Integracja lokalnego środowiska gospodarczego

W rozpatrywanym okresie odbywały się regularne spotkania lokalnego środowiska gospodarczego. Przynajmniej raz w roku organizowane było spotkania z inicjatywy władz samorządowych. Początkowo miały one formułę forum wymiany informacji, oczekiwań oraz formułowania rozwiązań lokalnych problemów i formuła ta funkcjonuje do dzisiaj, m.in. dzięki aktywności lokalnej delegatury Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach. Od 2010 r. corocznie organizowany jest konkurs o tytuł Czechostawa, którego celem jest wyłonienie i uhonorowanie wyróżniających się firm w Gminie Czechowice-Dziedzice. Ta forma integracji środowiska gospodarczego sprzyja dyskusji i współpracy pomiędzy sferą biznesu i samorządem. Kolejnym przykładem na aktywność Gminy w omawianym obszarze jest przeprowadzenie w 2013 r., z udziałem przedsiębiorców, tematycznej sesji Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach poświęconej zagadnieniom lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości.

Ad 4. Rozwój kadr lokalnej gospodarki

W 2012 r. Gmina przeprowadziła badanie „Perspektywy szkolnictwa zawodowego w Gminie Czechowice-Dziedzice”. Wyniki badania potrzeb przedsiębiorstw działających na terenie Gminy potwierdziły wstępną diagnozę zjawiska niedopasowania kwalifikacji części pracowników i potencjalnych pracowników na lokalnym rynku pracy do oczekiwań pracodawców. Wyniki badania zostały przekazane Staroście Bielskiemu, kompetentnemu w zakresie wprowadzenia zmian w lokalnym systemie edukacji zawodowej.

Ponadto począwszy od 2008 r. realizowany jest projekt „Pomagać aktywnie – promocja aktywnej integracji w gminie Czechowice-Dziedzice”, którego celem jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo mieszkańców gminy korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Cel operacyjny VII. Informatyzacja Gminy

Działania zakładane do realizacji w okresie 2008-2015:

- 1. Upowszechnianie dostępu do Internetu**
- 2. Wprowadzenie elektronicznej karty mieszkańca**
- 3. Edukacja informatyczna**
- 4. Podniesienie poziomu informatyzacji administracji gminy**

Realizacja

Ad 1. Upowszechnianie dostępu do Internetu

W 2008 r. został opracowany i przyjęty do realizacji „Program informatyzacji i rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Gminie Czechowice-Dziedzice”. W 2011 r. Gmina opracowała projekt budowy miejskiej sieci teleinformatycznej, w oparciu o wybudowaną kanalizację teletechniczną, punkty węzłowe oraz niezbędną infrastrukturę. Nie udało się jednak pozyskać wsparcia finansowego dla tego przedsięwzięcia. Tym niemniej na terenie Gminy w ostatnich latach nastąpił rozwój sieci dostępowych operatorów prywatnych, w związku z czym obszary, na którym brak jest stabilnego dostępu do Internetu uległy znacznemu ograniczeniu. Realizowane przez Gminę w ostatnich latach inwestycje liniowe,

szczególnie w zakresie kanalizacji, sprzyjają dalszemu rozwojowi szerokopasmowego dostępu do Internetu na jej terenie.

Ad 2. Wprowadzenie elektronicznej karty mieszkańca

W ramach przyjętego do realizacji w 2008 r. „Programu informatyzacji i rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Gminie Czechowice-Dziedzice” zostały wstępnie określone założenia przedsięwzięcia. Zadanie nie zostało jak dotąd zrealizowane.

Ad 3. Edukacja informatyczna

Na terenie Gminy nauczanie informatyki i zajęcia komputerowe, zgodnie z obowiązującymi programami nauczania, odbywały się i odbywają w sposób ciągły. Ponadto w 2014 r. rozpoczęto realizację projektu „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Czechowice-Dziedzice”, w ramach którego m.in. odbywają się szkolenia komputerowe dla osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym.

Ad 4. Podniesienie poziomu informatyzacji administracji gminy

W latach 2012-2013 zrealizowano projekt „ADAM Aplikacje dla administracji miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach - Usprawnienie obsługi interesanta.” Został wdrożony zintegrowany system informatyczny dla zaplecza back-office w celu wykorzystania Systemu Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej (SEKAP) oraz zestaw aplikacji zwiększających bezpieczeństwo przechowywanych i przetwarzanych przez Urząd Miejski w Czechowicach-Dziedzicach danych na stacjach roboczych oraz serwerach wraz z systemem analiz optymalnego wykorzystania urządzeń drukujących. Natomiast w ramach prowadzonego równoległe projektu „Nowoczesny samorząd = przejrzysty samorząd” zmodernizowano zarządzanie w Urzędzie Miejskim w Czechowicach-Dziedzicach, podniesiono poziom transparentności jego działań i jakość wykonywanych zadań publicznych przez większe wykorzystanie nowoczesnych technologii.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Cel operacyjny VIII. Regulacja gospodarki wodno-ściekowej w gminie

Działania zakładane do realizacji w okresie 2008-2015:

- 1. Uporządkowanie struktury własnościowej sieci wodno-kanalizacyjnej w gminie**
- 2. Budowa i przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej**
- 3. Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków**

Realizacja

Ad 1. Uporządkowanie struktury własnościowej sieci wodno-kanalizacyjnej w gminie

W 2008 roku Gmina nie miała pełnej kontroli nad infrastrukturą wodno-kanalizacyjną. W 2012 r. utworzono jednoosobową spółkę gminną - Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Czechowicach-Dziedzicach Sp. z o.o. W 2013 roku wydzielono z Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Tychach S.A. część majątku i przeniesiono do czechowickiej spółki. Tym samym Gmina Czechowice-Dziedzice zyskała kontrolę nad siecią wodno-kanalizacyjną na swoim terenie, za wyjątkiem jej części w otoczeniu Przedsiębiorstwa

Górniczego „Silesia”, będącej własnością Mining Services and Engineering Sp. z o.o. (Zakład Ciepłowniczy „Silesia”).

Ad 2. Budowa i przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

W latach 2008-2010 Gmina wykonała odcinki kanalizacji sanitarnej w mieście w rejonach ulic Legionów, Rumana, Bachorek, Szkolnej i Łagodnej. Wykonano także odcinek kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Topolowej w Czechowicach-Dziedzicach. W 2010 r. powódź uszkodziła część istniejącej sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, w związku z czym do 2011 r. wykonywano prace odtworzeniowe. Równocześnie przeprowadzono ostatnią fazę przygotowań do realizacji kompleksowego projektu „Regulacja gospodarki wodno-ściekowej w gminie Czechowice-Dziedzice”. Przedsięwzięcie inwestycyjne rozpoczęto w 2012 r. W jego ramach budowana jest kanalizacja na terenie miasta oraz sołectw Zabrzeg i Ligota. Budowie sieci kanalizacyjnej w sołectwach towarzyszy wymiana sieci wodociągowej.

Ad 3. Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków

W latach 2010-2011 r. w oczyszczalni ścieków wykonano popowodziowe prace odtworzeniowe. W ramach rozpoczętego w 2012 r. projektu „Regulacja gospodarki wodno-ściekowej w gminie Czechowice-Dziedzice” oczyszczalnia jest rozbudowywana i modernizowana.

Cel operacyjny IX. Uporządkowanie gospodarki odpadami

Działania zakładane do realizacji w okresie 2008-2015:

- 1. Realizacja gminnego planu gospodarki odpadami**
- 2. Rekultywacja składowiska odpadów komunalnych**

Ad 1. Realizacja gminnego planu gospodarki odpadami

W okresie 2008-2012 gospodarka odpadami realizowana była zgodnie z „Planem Gospodarki Odpadami dla Gminy Czechowice-Dziedzice” przyjętym przez Radę Miejską w Czechowicach-Dziedzicach w 2004 roku, a zaktualizowanym w 2008 r. W 2009 r. zawarto porozumienie z Bielskiem-Białą dotyczące powierzenia tej gminie realizacji niektórych zadań własnych z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, w tym odbierania selektywnie zbieranych odpadów komunalnych. W 2011 r. w związku ze zmianą ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, rozpoczęto przygotowania do zmiany systemu, który szczegółowo został zdefiniowany stosownymi uchwałami Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach w latach 2012-2013. W nowym systemie gospodarki odpadami ich właścicielem jest Gmina, a mieszkańcy płacą jej za ich wywóz. Wszyscy mieszkańcy Gminy są objęci systemem na tych samych zasadach. Za stałą opłatą Gmina zapewnia odbiór wszystkich selektywnie zebranych odpadów komunalnych w zakresie 14 rodzajów odpadów wytwarzanych w gospodarstwach domowych. System ten rozpoczął działanie w 2013 r.

Ad 2. Rekultywacja składowiska odpadów komunalnych

W latach 2008-2011 poddano rekultywacji 2,808 ha, nieczynnego od 2005 r., miejskiego składowiska odpadów w Czechowicach-Dziedzicach. Wykonano okrywą ziemną

umożliwiająca powstanie i utrzymanie trwałej pokrywy roślinnej. Nasadzono kilkaset drzew liściastych i iglastych, wykonano zbiornik wód opadowych oraz rowy opaskowe.

Cel operacyjny X. Poprawa efektywności energetycznej i jakości powietrza

Działania zakładane do realizacji w okresie 2008-2015:

- 1. Termomodernizacja budynków**
- 2. Realizacja programu ograniczenia niskiej emisji**
- 3. Modernizacja sieci ciepłych**

Realizacja

Ad 1. Termomodernizacja budynków

W okresie 2008-2013 wykonano szereg przedsięwzięć z zakresu termomodernizacji, mających na celu zwiększanie efektywności energetycznej, ograniczenie strat ciepła i emisji szkodliwych substancji do atmosfery. Wykaz zrealizowanych inwestycji Gminy obejmuje zakup pieca kondensacyjnego c.o. do kotłowni w Szkole Podstawowej Nr 2 w Ligocie (2008 r.), termomodernizację Gimnazjum Nr 1 w Czechowicach-Dziedzicach z zastosowaniem systemu solarnego dla przygotowania ciepłej wody użytkowej (2009 r.), zakup i montaż kotła c.o. gazowego wraz z automatyką pogodową do budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bronowie (2008 r.), termomodernizację Szkoły Podstawowej Nr 2 w Ligocie (2009 r.), budynku głównego Urzędu Miejskiego w Czechowicach-Dziedzicach (2009 r.), budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Ligocie (2010 r.), Przedszkola Publicznego Nr 11 w Czechowicach-Dziedzicach (2011 r.), Szkoły Podstawowej Nr 2 w Czechowicach-Dziedzicach (2011 r.), Przedszkola Publicznego Nr 2 w Czechowicach-Dziedzicach (2011 r.), Ośrodka Dziennego Pobytu w Czechowicach-Dziedzicach wraz z montażem instalacji solarnej (2012 r.), termomodernizację budynku OSP przy ul. Barlickiego w Czechowicach-Dziedzicach (2012r.), Przedszkola Publicznego Nr 6 w Czechowicach-Dziedzicach (2013r.) oraz budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Bronowie (2013 r.). Ponadto w 2013 r. zamontowano nowe, gazowe źródła ciepła w Przedszkolu Publicznym Nr 5 w Czechowicach-Dziedzicach oraz w budynku Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych.

Ad 2. Realizacja programu ograniczenia niskiej emisji

Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla budynków jednorodzinnych w Gminie Czechowice - Dziedzice był realizowany w latach 2007-2012. Zrealizowano w tym okresie 4 etapy programu, w których zmodernizowano w sumie 378 kotłowni.

Ad 3. Modernizacja sieci ciepłych

W rozpatrywanym okresie wykonano szereg działań modernizacyjnych mających na celu poprawę sprawności sieci, głównie poprzez przebudowę sieci kanałowej na sieć w technologii rur preizolowanych oraz poprzez wymianę izolacji sieci napowietrznej. Łącznie zmodernizowano około 3 km sieci. Ponadto w sposób ciągły prowadzone były prace konserwacyjne związane z utrzymaniem sprawności wysoko- i sieci niskoparametrowych sieci ciepłych, zarządzanych przez spółkę gminną Przedsiębiorstwo Inżynierii Miejskiej.

Cel operacyjny XI. Propagowanie postaw i zachowań proekologicznych

Działania zakładane do realizacji w okresie 2008-2015:

1. Zrównoważony rozwój obszaru Natura 2000

2. Edukacja ekologiczna mieszkańców

Realizacja

Ad 1. Zrównoważony rozwój obszaru Natura 2000

W 2013 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach ustanowił nowy plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły. Plan ten pozwala na rozwój objętych ochroną terenów sołectw Zabrzeg, Ligota i Bronów w zakresie przedsięwzięć, które będą wykorzystywały ich przyrodniczą atrakcyjność, otwierając perspektywy dla rozwoju turystyki i edukacji przyrodniczej oraz rekreacji. W 2014 r. na stawie Hałcnowiec w Ligocie, przy wsparciu współtworzonego przez Gminę Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka Bielska Kraina, udostępniono „Uroczysko Karpiove”, jedno z największych łowisk komercyjnych w Polsce, o dużej populacji dorodnych ryb karpiowatych.

Ad 2. Edukacja ekologiczna mieszkańców

Walory przyrodniczo-krajobrazowe Gminy, jej pomniki przyrody, opis obszarów cennych przyrodniczo i podlegających ochronie to informacje, które w rozpatrywanym okresie podlegały stałej ekspozycji na stronie internetowej Gminy oraz w wydawanym przez nią Biuletynie Samorządowym i w licznych wydawnictwach o charakterze promocyjno-informacyjnym. W szkołach i przedszkolach gminnych corocznie obchodzone są Dni Ziemi, Sprzątanie Świata i inne akcje podnoszące świadomość ekologiczną dzieci i młodzieży. W zakresie upowszechniania dobrych praktyk rolniczych w Urzędzie Miejskim w Czechowicach-Dziedzicach zorganizowano liczne spotkania informacyjne dla rolników, a ponadto odbywały się comiesięczne dyżury ekspertów Śląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego. W 2012 r., w związku z „rewolucją śmieciową”, rozpoczęto także intensywne działania informacyjne dotyczące zasad utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy. W 2014 roku, przy współpracy Lasów Państwowych - Nadleśnictwa Bielsko, Gmina udostępniła mieszkańcom i gościom ścieżkę dydaktyczną w Zabrzegu w pobliżu zapory Zbiornika Goczałkowickiego. Jest to ponad trzykilometrowy szlak pieszo-rowerowy, wzdłuż którego postawionych zostało dziesięć tablic edukacyjnych o tematyce leśnej. Kolejną ścieżkę dydaktyczną zlokalizowało w Czechowicach-Dziedzicach, w partnerstwie z Gminą, Koło nr 7 Polskiego Związku Wędkarskiego.

SFERA KOMUNIKACYJNA

Cel operacyjny XII. Wzrost dostępności komunikacyjnej

Działania zakładane do realizacji w okresie 2008-2015:

- 1. Połączenie komunikacyjne miasta z drogą ekspresową S1**
- 2. Skomunikowanie Parku Technologicznego Przemysłu Lotniczego oraz terenów przemysłowych gminy**

Realizacja

Ad 1. Połączenie komunikacyjne miasta z drogą ekspresową S1

Ustalanie przebiegu i projektowanie odcinka drogi ekspresowej S1 pomiędzy Mysłowicami a Bielskiem-Białą nie zostało jeszcze zakończone. W 2014 r. województwo śląskie zawarło kontrakt terytorialny, którego elementem jest realizacja przez stronę rządową odcinka drogi ekspresowej S1 Kosztowy – Bielsko-Biała. Inwestycja została określona jako priorytetowa w okresie 2014-2020, jednakże z zastrzeżeniem, że „projekt obarczony jest dużymi problemami w uzyskaniu decyzji realizacyjnych”. Tym samym połączenie Czechowic-Dziedzic z tym odcinkiem pozostaje na etapie formułowania i konsultowania koncepcji.

Ad 2. Skomunikowanie Parku Technologicznego Przemysłu Lotniczego oraz terenów przemysłowych gminy

W 2011 r. przebudowano ulicę Górniczą w Czechowicach-Dziedzicach i jej przedłużenie prowadzące do leżącego na terenie Kaniowa Bielskiego Parku Technologicznego Lotnictwa, Przedsiębiorczości i Innowacji, dzięki czemu miasto uzyskało połączenie z lotniskiem oraz podniosła się jakość układu drogowego w aktywnym gospodarczo rejonie przy kopalni Silesia. Uchwalone przez Radę Miejską w Czechowicach-Dziedzicach w 2012 r. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy uwzględnia dwie planowane drogi zbiorcze komunikujące tereny przemysłowe biegnące wzdłuż wschodniej granicy Czechowic-Dziedzic, z wyprowadzeniem ruchu w kierunku Bestwiny i Brzeszcz. W 2014 r. powiat bielski przyjął strategię rozwoju do roku 2020, gdzie wśród działań operacyjnych wskazano budowę drogi łączącej DK1 z parkiem lotniczym.

Cel operacyjny XIII. Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego

Działania zakładane do realizacji w okresie 2008-2015:

- 1. Opracowanie programu rozwoju lokalnej sieci komunikacyjnej**
- 2. Remont i przebudowa zdegradowanych ciągów komunikacyjnych**
- 3. Modernizacja niebezpiecznych skrzyżowań**
- 4. Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu pieszych i rowerzystów**

Realizacja

Ad 1. Opracowanie programu rozwoju lokalnej sieci komunikacyjnej

W 2014 r. Rada Miejska w Czechowicach-Dziedzicach przyjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

przestrzennego Gminy Czechowice-Dziedzice. Ten dokument planistyczny powinien określić m.in. kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej na terenie Gminy.

Ad 2. Remont i przebudowa zdegradowanych ciągów komunikacyjnych

W rozpatrywanym okresie gmina w sposób ciągły realizowała zadania związane utrzymaniem stanu dróg i ciągów pieszych, w tym działania remontowe. Natomiast przedsięwzięcia o charakterze inwestycyjnym, mające na celu poprawę jakości istniejących ciągów komunikacyjnych zrealizowane zostały w ciągach ulic Bestwińskiej, Bory, Chłodnej, Dożynkowej, Hiacyntów, Klasztornej, Kolistej, Koło, Kukułczej, Legionów, Makuszyńskiego, Ochodzkiej, Piłsudskiego, Płaskiej, Rzecznej, Wierzbowej, Wodnej, Zajęczej i Żbika w Czechowicach-Dziedzicach, Kamienieckiej, Kopaniny, Poprzecznej, Stawowe Pole i Woźniackiej w Bronowie, Burzej, Jaworowej, Miliardowickiej, Na Łuku, Niskiej, Pańskiej, Sokoły i Zawodzie w Ligocie oraz Jeleniej, Korfantego, Sikorskiego i Zakole w Zabrzegu.

Ad 3. Modernizacja niebezpiecznych skrzyżowań

W 2008 r. wykonano remont i przebudowę urządzeń sterowania ruchem na czterech skrzyżowaniach drogi krajowej nr 1 z ulicami Węglową, Legionów, Ligocką i Mazańcowicką w Czechowicach-Dziedzicach. Na terenie miasta przebudowano niebezpieczne dotąd skrzyżowania, w tym m. in. utworzono ronda u zbiegu ulic Legionów i Bestwińskiej (2011 r.) oraz Traugutta, Drzymały i Narutowicza (2013 r.), a także przebudowano skrzyżowanie ulic Traugutta, Węglowej i Topolowej, gdzie zastosowano sygnalizację świetlną. Wykonano także rondo w Ligocie u zbiegu ulic Zabrzeskiej, Bronowskiej, Bielskiej i Wapienickiej. W Czechowicach-Dziedzicach trwa ponadto przebudowa bardzo niebezpiecznego skrzyżowania ul. Lipowskiej z drogą krajową nr 1.

Ad 4. Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu pieszych i rowerzystów

Budowa i przebudowa chodników, ciągów pieszo-rowerowych oraz przejść dla pieszych realizowana w ramach inwestycji w układ komunikacyjny gminy, w tym szczególnie w zadaniach modernizujących zdegradowane ciągi komunikacyjne i niebezpieczne skrzyżowania. Wśród zadań uzupełniających wskazane powyżej przedsięwzięcia w rozpatrywanym okresie wykonano także budowę odcinków chodników m.in. w ciągach ulic Czechowickiej, Hiacyntów, Kostki Napierskiego, Legionów, Ligockiej, Miliardowickiej, Traugutta, Waryńskiego, Węglowej (łącznie ze ścieżką rowerową) i Zamkowej. Odtworzono także zerwaną w czasie powodzi w 2010 r. kładkę nad rzeką Białą w pobliżu ul. Orzeszkowej w Czechowicach-Dziedzicach, przywracając w tym miejscu komunikację pieszo-rowerową z Bestwiną.

Cel operacyjny XIV. Optymalizacja lokalnego transportu

Działania zakładane do realizacji w okresie 2008-2015:

- 1. Rozwój komunikacji zbiorowej**
- 2. Rozwój ruchu rowerowego**

Realizacja

Ad 1. Rozwój komunikacji zbiorowej

W rozpatrywanym okresie sukcesywnie modernizowano tabór i zaplecze komunikacji publicznej, optymalizowano ofertę dla pasażerów i usprawniano organizację transportu zbiorowego. W latach 2009-2011 zrealizowano projekt „Nowoczesna komunikacja w Czechowicach-Dziedzicach – zakup autobusów oraz wdrożenie systemu zarządzania flotą”, którego celem była poprawa jakości usług świadczonych przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach. Zakupiono nowoczesne niskopodłogowe autobusy, bardziej dostępne m.in. dla osób niepełnosprawnych i rodziców z dziećmi w wózkach oraz wdrożono system zarządzania flotą. Bezpieczeństwo pasażerów poprawiło się za sprawą wprowadzenia monitoringu wizyjnego w autobusach. Z kolei w ramach systemu lokalizacyjnego, dyżurny ruchu uzyskał pełny obraz aktualnego umiejscowienia autobusów na trasie. Wdrożono system dynamicznej informacji pasażerskiej. Zainteresowani pasażerowie są informowani o rzeczywistym czasie odjazdu autobusu z wymaganego przystanku dzięki usłudze esemesowej. Na głównym przystanku przesiadkowym w centrum miasta zlokalizowano elektroniczne tablice z rozkładem jazdy, aktualizowanym w czasie rzeczywistym. Kolejną dogodnością dla mieszkańców i gości Czechowic-Dziedzic stała się możliwość zakupu biletu w czynnym przez całą dobę biletomacie, znajdującym się na głównym placu autobusowym w sąsiedztwie dworca PKP. Pasażerowie komunikacji zbiorowej obsługiwanej przez PKM zyskali również możliwość korzystania w trakcie podróży z bezpłatnego, bezprzewodowego dostępu do internetu. Zakupiono i zamontowano kilkanaście nowych wiat przystankowych oraz wykonano prace koncepcyjne i projektowe nad dworcem autobusowym w Czechowicach-Dziedzicach.

Ad 2. Rozwój ruchu rowerowego

Przyjęte w 2012 r. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czechowice-Dziedzice uwzględnia m.in. istniejące na terenie gminy 3 lokalne trasy rowerowe o charakterze turystycznym, trasę międzynarodową Greenways (Wiedeń-Kraków) oraz projektowaną Wiślaną Trasę Rowerową. W latach 2011-2012 w ramach projektu „Trasy rowerowe w powiecie bielskim” oznakowana została także trasa rowerowa z Czechowic-Dziedzic (MOSiR) na Słowację. Wspomniane trasy rowerowe były promowane zarówno w Internecie, jak i w drukowanych materiałach informacyjnych. Oznaką popularności ruchu rowerowego w Gminie w rozpatrywanym okresie były liczne, cyklicznie organizowane - zarówno przez jednostki gminne, jak i stowarzyszenia - rajdy rowerowe, a nawet profesjonalne wyścigi kolarskie.

PODSUMOWANIE

W okresie 2008-15 zakładano realizację 42 zadań mających przyczynić się do osiągnięcia 14 celów operacyjnych. Należy zauważyć, że podjęto realizację wszystkich tych zadań i w zdecydowanej większości przypadków osiągnięto konkretne rezultaty. W nielicznych przypadkach prace zawieszono po fazie analitycznej (VII.2 Wprowadzenie elektronicznej karty mieszkańca) lub też prace nie przyniosły wymiernych rezultatów z przyczyn leżących poza kompetencjami Gminy (XII.1 Połączenie komunikacyjne miasta z drogą ekspresową S1). Warto także wziąć pod uwagę fakt, że niniejsza ocena dokonywana przed zakładanym okresem realizacji planu, w związku z czym niektóre działania są w trakcie przygotowań do realizacji (II.3 Budowa obiektu głównego Miejskiej Biblioteki Publicznej).

Cele strategiczne Gminy w latach 2001-2015

Misja i cele strategiczne znajdują się najwyżej w hierarchii zamierzeń i stanowią odpowiedź na pytania o aspiracje samorządu i oczekiwania mieszkańców. Misja obrazuje główny cel rozwojowy gminy, natomiast cele strategiczne wyznaczają najważniejsze kierunki rozwoju, dając też odpowiedź na pytanie o sposób realizacji misji.

Misja rozwojowa Czechowic-Dziedzic została w 2001 r. określona w sposób następujący:

Gmina Czechowice-Dziedzice przyjazna swoim mieszkańcom – podnosząca jakość życia poprzez rozwój miejscowego przemysłu i przedsiębiorczości, realizowany w zgodzie ze środowiskiem naturalnym oraz poprzez poprawę standardu i dostępności szeroko rozumianych usług dla jej mieszkańców.

Dla tak określonego głównego kierunku działania Gminy zdefiniowano 5 celów strategicznych:

1. Zmiana wizerunku miasta – z kojarzonego powszechnie ośrodka przemysłu ciężkiego na miłe, dogodne do zamieszkania, średniej wielkości miasto;
2. Zrównoważenie sytuacji na rynku pracy – stworzenie szansy realizacji zawodowej dla mieszkańców miasta i gminy;
3. Pełna dostępność do bogatej i zróżnicowanej oferty zagospodarowania wolnego czasu w Czechowicach-Dziedzicach;
4. Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, który jest źródłem bogacenia się społeczności gminy;
5. Podniesienie rangi gminy na tle regionu.

Ad 1. Zmiana wizerunku miasta – z kojarzonego powszechnie ośrodka przemysłu ciężkiego na miłe, dogodne do zamieszkania, średniej wielkości miasto

Aby ocenić czy w ciągu mijających 14 lat nastąpiła zmiana wizerunku miasta, posłużono się wynikami dwóch badań dotyczących wizerunku Czechowic-Dziedzic. W 2004 roku warsztatową metodą focus group przeanalizowano marketingowy wizerunek Gminy w trakcie prac nad Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Czechowice-Dziedzice na lata 2005-2013, natomiast w 2011 r. ankietowano mieszkańców Gminy, a także innych miast w otoczeniu, na potrzeby opracowania Programu Promocji Czechowic-Dziedzic w Euroregionie Beskidy na lata 2012 -2017.

W 2004 r. uczestnicy warsztatów na pytanie, jak Czechowice-Dziedzice widzą inni, podawali następujące odpowiedzi:

- Miasto średniej wielkości (typowe, niewyróżniające się czymś zdecydowanym);
- Miasto z dużym „bagażem” przemysłu ciężkiego;
- Miasto z nieuporządkowanymi problemami ochrony środowiska, infrastruktury i zagospodarowania przestrzennego;
- Miasto, które powoli zmienia swój wizerunek estetyczny;
- Miasto o dużym i niewykorzystanym potencjale rozwojowym (ludzie, położenie geograficzne i strategiczne, dobre połączenie z okolicznymi miastami, istniejące tereny do zagospodarowania pod inwestycje).

Te same osoby odpowiedź na pytanie, jak Czechowice-Dziedzice same się postrzegają, formułowały w sposób następujący:

- Małe miasto o dobrym położeniu geograficzno-komunikacyjnym z dużymi problemami strukturalnymi związanymi z historycznymi uwarunkowaniami lokalizacji przemysłu;
- Miasto znane z rafinerii i zapalek;
- Miejsce bezpieczne i spokojne (niski wskaźnik przestępczości);
- Miasto pomiędzy dużą aglomeracją, jaką jest Bielsko-Biała, a starym centrum historycznym, jakim jest Pszczyña;
- Miasto ciekawych inicjatyw kulturalnych (np. Festiwal Muzyki Poważnej – ALKAGRAN);
- Duże osiągnięcia sportowe mieszkańców Gminy (dżudo, kajaki, podnoszenie ciężarów);
- Ludzie kultury i sportu związani z Czechowicami-Dziedzicami: profesor Świder, piosenkarz Stachurski, aktorka Teresa Budzisz-Krzyżanowska, aktor Piotr Machalica, tenor Piotr Beczała.

Z kolei badania ankietowe przeprowadzone w 2011 wśród mieszkańców Gminy Czechowice-Dziedzice, a także w Bielsku-Białej, Oświęcimiu, Tychach, Pszczyńie i w Orlovej (Czechy) dały następujące opinie na temat wizerunku Gminy:

Mieszkańcom tych miast Czechowice-Dziedzice kojarzyły się przede wszystkim z: rafinerią, kopalnią, fabryką zapalek oraz z miejscami użyteczności publicznej, takimi jak: fontanna, targowisko, szkoła. Mieszkańcy sołectw: Bronów, Ligota, Zabrzeg kojarzyli Czechowice-Dziedzice z wyżej wskazanymi, a dodatkowo z dworcem kolejowym, handlem, usługami.

Wśród mieszkańców Bielska-Białej dominowały następujące skojarzenia Czechowic-Dziedzic: z pociągami i dworcem PKP, z postacią Stachurskiego, z fabryką zapalek i rafinerią. Wielu z respondentów miało również skojarzenia osobiste z Czechowicami-Dziedzicami.

Wśród badanych z Oświęcimia dominowały skojarzenia z imprezami sportowo-rekreacyjnymi, z terenami zielonymi i parkami. Respondenci odwoływali się również do skojarzeń osobistych z Czechowicami-Dziedzicami.

Ankietowani z Tychów, kojarzyli przede wszystkim Czechowice-Dziedzice z przemysłem: z rafinerią, z zapalkami, ale także z dworcem PKP, zielonymi parkami oraz z targowiskiem i z osobą Stachurskiego.

Respondenci z Pszczyńy kojarzyli Czechowice-Dziedzice z: kopalnią, zakładami przemysłu zapalczanego ale również z imprezami kulturalnymi organizowanymi przez Miejską Bibliotekę Publiczną i Miejski Dom Kultury. W odpowiedziach pojawiały się również skojarzenia z dobrą komunikacją i terenami zielonymi (przyrodniczo cennymi i atrakcyjnymi pod względem rekreacji).

Najtrudniej o skojarzenia z Czechowicami-Dziedzicami było ankietowanym mieszkańcom miasta Orlova. Zdecydowana większość spośród 100 uczestników badania nie miała żadnych skojarzeń z Czechowicami-Dziedzicami, pozostali wskazywali na przemysł, kopalnię, podział miasta przez drogę krajową S-1. Wśród skojarzeń wymienili również: grę w taroki, Miejską Bibliotekę Publiczną, Miejski Dom Kultury, Urząd Miejski i projekty partnerskie, tereny zielone, a także działania sportowe.

Porównując wyniki powyższych badań, można zaryzykować twierdzenie, że następuje stopniowa zmiana wizerunku miasta. Pierwotnie było ono dosyć jednoznacznie postrzegane, jako ośrodek przemysłowy, natomiast w późniejszych badaniach skojarzenia z popularnymi przedsiębiorstwami były nadal silne, jednakże pojawiały się w sposób wyraźny także wskazania na ośrodek usług oraz atrakcyjność w zakresie przestrzeni publicznych, kultury, sportu i przyrody.

Nakładając na to dane statystyczne mówiące o wzroście liczby ludności Gminy Czechowice-Dziedzice z poziomu 43 148 osób w 2001 r. do 44 779 w 2013 r. oraz uwzględniając fakt niezmiennie dodatniego od 2007 r. salda migracji, a także biorąc pod uwagę ponad ośmioprocentowy przyrost liczby budynków mieszkalnych od roku 2008, twierdzenie, że cel strategiczny nr 1 jest z powodzeniem realizowany, wydaje się być uzasadnione.

Ad 2. Zrównoważenie sytuacji na rynku pracy – stworzenie szansy realizacji zawodowej dla mieszkańców miasta i gminy

Z danych statystycznych GUS wynika, że ilość bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Czechowice-Dziedzice w 2003 r. wynosiła 2 640 osób, natomiast po dziesięciu latach wartość ta spadła do 1 644. Jednocześnie ilość pracujących w 2001 r. wynosiła 14 812 osób, natomiast na koniec 2013 r. liczba ta wynosi 13 944. Należy przy tym wziąć pod uwagę, że dane o pracujących nie uwzględniają podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób czyli, zdecydowanej większości małych firm. Tymczasem ilość osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wzrosła z poziomu 2 784 w 2001 r. do 3 117 na koniec 2013 r. W tym samym okresie podwoiła się także ilość spółek handlowych na terenie Gminy. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zmniejszył się z poziomu 9,5% w 2003 do 5,8% na koniec 2013 r.

W rozpatrywanym okresie władzom samorządowym Czechowic-Dziedzic udało się doprowadzić do zlokalizowania tutaj terenów specjalnej strefy ekonomicznej, obecnie w pełni aktywnej, oraz do przywrócenia funkcji gospodarczych zdegradowanym terenom przemysłowym miasta. Prowadzone były także działania informacyjne wśród przedsiębiorców i osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą, dotyczące możliwego do pozyskania dofinansowania przedsięwzięć biznesowych. Wielu podmiotom gospodarczym udało się z takiego wsparcia skorzystać. Gmina umożliwiała też wsparcie de minimis dla przedsiębiorców w postaci zwolnienia, odroczenia lub rozłożenia na raty podatku od nieruchomości, przy czym zwolnienie z podatku od nieruchomości dotyczyło przedsiębiorców realizujących inwestycje generujące miejsca pracy na terenie Gminy oraz przedsiębiorców inwestujących w zagospodarowanie obiektów zabytkowych na cele gospodarcze. Prowadzone były także przez Gminę działania mające na celu dostosowanie kompetencji absolwentów tutejszych szkół do wymagań rynku pracy.

Biorąc pod uwagę zarówno powyższe działania i ich efekty, jak i przytoczone statystyczne fakty, można uznać, że wykazano dużą determinację w realizacji celu strategicznego nr 2, używając szerokiej gamy dostępnych narzędzi, pomimo braku wpływu na kształtowanie się koniunktury gospodarczej oraz uwarunkowań formalno-prawnych prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce.

Ad 3. Pełna dostępność do bogatej i zróżnicowanej oferty zagospodarowania wolnego czasu w Czechowicach-Dziedzicach

W okresie realizacji strategii kompetentne jednostki gminne rozszerzały swoją ofertę z zakresu kultury, sportu, rekreacji oraz rozwijania zainteresowań. Jednocześnie wrosła aktywność podmiotów prywatnych w tym zakresie. Było to możliwe między innymi dzięki temu, że bardzo mocno rozwinęła się odpowiednia infrastruktura miasta i sołectw. Dokładna ocena, czy rynek wolnego czasu w Czechowicach-Dziedzicach jest już nasycony, jest trudna bez przeprowadzenia odpowiednich badań, jednakże wydaje się oczywiste, że pewne potrzeby społeczne nadal pozostają niezaspokojone. Z całą pewnością można jednak stwierdzić, że obecnie oferta spędzania wolnego czasu jest szeroka i zróżnicowana.

Ad 4. Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, który jest źródłem bogacenia się społeczności gminy

W 2001 r. na terenie Gminy Czechowice-Dziedzice działały 3 672 podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON, w tym 3 457 w sektorze prywatnym. Obecnie (dane na koniec 2013 r.) jest ich odpowiednio 4 255 i 4 041. Ilość osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wzrosła z 2 784 do 3 117, a ilość spółek handlowych podwoiła się – jest ich obecnie 280.

W oparciu o powyższe dane można stwierdzić, że ilościowy wzrost w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw nie budzi wątpliwości. Obecnie przedsiębiorstwa zatrudniające poniżej 250 pracowników stanowią 99,8% podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy. Jednocześnie zatrudniają one szacunkowo 70% ogółu pracujących. Jest oczywiste, że sektor ten jest kluczowy, jeśli chodzi o źródła dochodów większości mieszkańców Gminy Czechowice-Dziedzice. Pomimo braku danych do wymiernej oceny jego wpływu na zamożność mieszkańców Gminy, należy przypuszczać, że dla najbardziej aktywnej i przedsiębiorczej części społeczeństwa jest to źródło bogacenia się, zgodnie z założonym celem strategicznym Gminy.

Ad 5. Podniesienie rangi gminy na tle regionu.

Od 2001 r. nie zmienił się status Gminy Czechowice-Dziedzice, jako jednostki samorządowej i administracyjnej – jest to gmina miejsko-wiejska, położona w powiecie bielskim, w subregionie południowym (podregionie bielskim) województwa śląskiego. Patrząc przez pryzmat liczby mieszkańców jest to niezmiennie największa gmina powiatu bielskiego, którego ośrodek administracyjny (starostwo i jednostki zależne) zlokalizowany jest w Bielsku-Białej, podobnie jak centra usług publicznych w zakresie bezpieczeństwa (Policja, Państwowa Straż Pożarna) i służby zdrowia.

W planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2004 r. miasto Czechowice-Dziedzice, ujęte zostało jako lokalny ośrodek miejski w administracyjnych granicach jednej aglomeracji miejskiej z Bielskiem-Białą, natomiast obszary wiejskie Gminy opisano jako strefę wielofunkcyjną - obszary otwarte oraz lokalne i mniejsze ośrodki osadnicze. Przeprowadzone w 2010 r. w województwie śląskim badanie trendów rozwojowych wyróżniło miasto Czechowice-Dziedzice jako ośrodek wzrostu w takich aspektach jak wzrost liczby mieszkańców, sytuacja na rynku pracy oraz jego pojemność. Miasto - po przeprowadzeniu analizy względem kryteriów: skupienia usług ponadlokalnych, handlu ponadlokalnego, publicznych i komercyjnych instytucji ponadlokalnych oraz wielkości rynku pracy - znalazło się wśród 26 wyodrębnionych ośrodków o znaczeniu ponadlokalnym w województwie i jedynym w tej grupie reprezentantem miast nie będących siedzibą powiatu. Ponadto wśród tych ostatnich zyskało najwyższą ocenę w świetle wyposażenia w instytucje i usługi dla firm, przewyższając niektóre miasta na prawach powiatu lub będące siedzibą powiatu grodzkiego. W przyjętej w 2013 r. przez samorząd województwa Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” Aglomeracja Bielska to centralny ośrodek południowego obszaru funkcjonalnego województwa. Swoim zasięgiem obejmuje miasto Bielsko-Biała oraz całą Gminę Czechowice-Dziedzice (wraz z częścią wiejską). Przyjęta w 2014 r. przez Radę Ministrów koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 traktuje Czechowice-Dziedzice oraz Bielsko-Białą jako jednolity miejski obszar funkcjonalny – rdzeń największej aglomeracji w południowej części województwa.

Przytoczone argumenty przemawiają za uznaniem, że w rozpatrywanym okresie nastąpił wzrost znaczenia Gminy Czechowice-Dziedzice, która traktowana jest obecnie jak istotny ośrodek o oddziaływaniu ponadlokalnym.

Podsumowanie i wnioski

Realizację Strategii rozwoju Gminy Czechowice-Dziedzice w latach 2001-2014 oceniać można w wielu aspektach, w tym na poszczególnych poziomach szczegółowości począwszy od pojedynczego, skonkretyzowanego działania, poprzez cele szczegółowe (operacyjne) na celach strategicznych i misji kończąc. Należy zauważyć, że sama strategia sformułowana jest poprawnie w myśl zasady tzw. piramidy celów, która mówi, że realizacja celów bardziej szczegółowych pozwala na osiągnięcie celów bardziej ogólnych, czyli realizacja danego zadania przyczynia się do osiągnięcia celu operacyjnego, co wpływa na zbliżenie się do osiągnięcia celu strategicznego, do którego dany cel operacyjny jest przyporządkowany. Jednak sposób w jaki zostały zapisane konkretne cele i działania nie zawsze jest na tyle precyzyjny, aby można było w sposób wymierny ocenić ich realizację. Można zauważyć pewien niedostatek założonych, mierzalnych wskaźników osiągania celów, a ponadto zakładany okres realizacji (2015 r.) nie został jeszcze zamknięty,

W związku z powyższym, ocena realizacji strategii skupia się na określeniu głównej kwestii, tzn. odpowiedzi na pytanie czy Gmina Czechowice-Dziedzice przybliżyła się do osiągnięcia zakładanych celów strategicznych, a co za tym idzie, czy wdrażała swoją misję rozwojową. Biorąc pod uwagę treść zawartą na poprzednich stronach niniejszego opracowania, uzasadnione wydaje się twierdzenie, że Gmina zrealizowała lub jest w trakcie realizacji niemal wszystkich zakładanych działań na poziomie celów operacyjnych, co przybliżyło ją do osiągnięcia zakładanych celów strategicznych, a zatem misja Gminy była i jest nadal realizowana.

Wnioski końcowe:

1. Dotychczasową realizację zadań ujętych w strategii można ocenić pozytywnie w ujęciu ilościowym, natomiast niemożliwe jest przeprowadzenie obiektywnej oceny jakościowej, ponieważ dokument Strategii nie zawiera narzędzia wartościowania postępów w dążeniu do osiągnięcia założonych celów.
2. Z uwagi na duże zmiany społeczno-gospodarcze, zarówno w skali Gminy, jak i regionu i kraju, jakie nastąpiły od czasu opracowania strategii, należy poddać analizie zapisy dotyczące celów strategicznych i operacyjnych i - w razie potrzeby - dokonać modyfikacji.
3. Należy rozważyć opracowanie systemu monitorowania realizacji strategii oraz oceniania efektów jej wdrażania.
4. Podczas aktualizacji strategii należy uwzględnić potrzebę jej zgodności z pozostałymi dokumentami planistycznymi gminy (m.in. ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i Programem ochrony środowiska), a także uwzględnić ponadlokalne dokumenty planistyczne.
5. Dla planów operacyjnych wskazane jest przyjęcie zasady, że odpowiedzialne za realizację zadań są jednostki organizacyjne samorządu (wydziały Urzędu Miejskiego lub jednostki organizacyjne i spółki Gminy), natomiast inne podmioty mogą pełnić funkcje wiodące w danym przedsięwzięciu jedynie po dokonaniu wiążących uzgodnień.

6. Z uwagi na rosnące tempo zmian w otoczeniu, a także praktyczne aspekty kadencyjności władz samorządowych, należy rozważyć skrócenie horyzontu planistycznego dla nowych opracowań.